

bagebetaling om 5 Aar, om Forholdene til den Tid maatte stille sig saaledes, at dette maatte findes tilraadeligt. Ligeledes finder jeg det heldigt, at den ordinære Amortisation kan foregaa efter vort Valg: enten ved Opkøb i det aabne Marked eller ved Lodtrækning. Det er en Favør for os, som ikke er uden Betydning. Jeg kan derfor paa mit Partis Vegne anbefale Lovforslaget til hurtig og uændret Fremme.

Bramsnæs: Ved Afgørelsen af, om man skal optage det foreslaaede Statslaan, maa det første Spørgsmaal blive: Er det nødvendigt? Om denne Side af Sagen har den højtærede Finansminister givet udførlige Oplysninger, og jeg for mit Vedkommende vil erkende, at disse Oplysninger viser, at det vil være nødvendigt at optage et Laan i Øjeblikket. Der vil, som det er fremhævet af den højtærede Minister, være Brug for mange Penge ved Overtagelsen af de sønderjydske Landsdele. Det er naturligvis i og for sig ikke noget nyt; det er noget, som vi har været klare over i meget lang Tid, og der blev ogsaa paa et tidligere Tidspunkt optaget et Statslaan af en særlig Art, netop for at have Midler disponible til Anvendelse ved Overtagelsen af Sønderjylland. Det viser sig imidlertid, at det Beløb, som den Gang kom ind, ikke strækker til, og at der bliver Brug for betydelig flere Midler. Det er der jo ikke noget at gøre ved; jeg tror ikke, at der af noget politisk Parti paa Rigsdagen vil gøres Indvendinger imod, at der bruges de fornødne Midler til Overtagelsen og til Ordningen af Forholdene i Sønderjylland. Men jeg vil ogsaa gerne have Lov til at understrege: de *nødvendige* Midler. Jeg tror, at der er et almindeligt Indtryk i Befolkningen af, at man skal passe paa med Hensyn til de Krav, der kommer, ikke maaske fra Sønderjylland, men fra alle Sider, kan man maaske sige, med Hensyn til Ordningen af Forholdene dernede. Det er ikke givet, at alle de Krav, der rejses om Penge i hvert givet Øjeblik, er lige berettigede, og jeg mener, at man paa dette Omraade som paa alle andre meget nøje maa undersøge, om det nu virkelig er nødvendigt og gavnligt for Riget som Helhed og Sønderjylland i Særdeleshed at anvende disse Penge paa den Maade, eller om de ikke maaske bedre kunde anvendes paa anden Maade eller maaske helt spares. Der er f. Eks. fra adskillige Sider udtalt den Anskuelse, at man har været alt for rigelig med

hele Embødsmaskineriet i Sønderjylland. Det vedrører maaske ikke særlig disponible Pengemidlers Tilvejebringelse, men jeg nævner det dog her, hvor der er Tale om Udgifter i Anledning af Overtagelsen af Sønderjylland. Jeg vil ogsaa gerne nævne et andet Forhold, nemlig at der blev krævet, ogsaa af politiske Partier i den danske Rigsdag, at der skulde anvendes endnu langt større Midler i Anledning af Valutaovergangen indenfor de sønderjydske Landsdele. Hvis man havde fulgt de Krav, som blev opstillet paa dette Punkt fra visse politiske Partier i den danske Rigsdag, saa tror jeg, at den højtærede Finansminister i Dag havde været nødt til at forelægge et Forslag om et betydelig større Laan end det, der er Tale om her.

Jeg nævner dette, fordi jeg tror, man skal søge at se alle disse Spørgsmaal under eet Synspunkt og ikke glemme de Standpunkter, man har haft tidligere, naar man skal til at tage Ansvar for de økonomiske Følger deraf. Men disse Bemærkninger skal ikke afholde mig fra, som jeg gjorde før, at erklære mig enig med den højtærede Finansminister i, at det maa være nødvendigt i Øjeblikket at optage dette Laan. Jeg fik dog Indtrykket af, at den højtærede Finansminister mente, at alle Pengene ikke vilde gaa med til at betale Erstatningssummer og maaske heller ikke til andre Udgifter i Anledning af Sønderjyllands Overtagelse; i hvert Fald vilde da, saa vidt jeg forstod, Kassebeholdningen spares i højere Grad, end det ellers kunde være Tilfældet. Dette giver mig Haab om, at det i de kommende Tider vil være muligt for Staten at stille sig finansielt imødekommende overfor de Krav, der vil og maa blive rejst fra Landets Kommuner om Støtte til Afværgelse af Ulykker og Træng. Jeg fik det Indtryk, at der i hvert Fald vilde kunne blive nogle Midler tilovers til Anvendelse paa disse Omraader. Jeg nærer ingen som helst Tvivl om, at Krav og fuldt ud berettigede Krav vil blive fremsat i indeværende Rigsdagssamling, og saa haaber jeg ogsaa, at den højtærede Finansminister vil stille sig forstaaende overfor de Krav, der kommer af denne Art, naar vi nu paa denne Maade, om jeg saa maa sige, aflaster det Tryk, der tidligere har hvilet over de disponible Midler, som Statskassen var i Besiddelse af.

Dette var Spørgsmaalet om Laanets Nødvendighed. Det andet Spørgsmaal, man maa stille sig, er dette, om det er acceptabelt, og der kommer det an paa,